

Stanisław Pernaczyński 1872–1930

Zmarły w roku 1930 dr Stanisław Pernaczyński, prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, wybitny działacz gospodarczy i społeczny, położył ogromne zasługi dla rozwoju Wielkopolski oraz rozwoju szkolnictwa i nauki w tym regionie kraju. Zajmuje On poczesne miejsce wśród współtwórców Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu – drugiej wyższej uczelni, którą utworzono w stolicy Wielkopolski po odzyskaniu

niepodległości. Przez blisko trzydzieści lat swojego twórczego i pracowitego życia był związany z Poznaniem.

Urodził się 11 kwietnia 1872 roku we Wrześni. Uczęszczał do gimnazjum we Wrocławiu i Gnieźnie, gdzie zdał maturę. Studiował prawo w Berlinie, a ekonomię w Monachium. Doktoryzował się na podstawie rozprawy o frachtach kolejowych i wodnych na zboże i mąkę (*Die Eisenbahn u. Wassertarife für Getreide u. Mehl in der Provinz Posen*). Po studiach podjął pracę zawodową w przemyśle drzewnym. Uczył w Grudziądzu. Był członkiem patriotycznych organizacji polskich.

W roku 1902 przeniósł się do Poznania. Założył tu własny bank pod firmą: Bank Kratochwil & Pernaczyński, którego celem było finansowanie polskich przedsiębiorstw. Od roku 1904 zasiadał w ówczesnej Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu. Wykładał bankowość na kursach z ekonomii dla miejscowej inteligencji. Prowadzono je w latach 1905–1910 w Pałacu Działyńskich w Poznaniu. Był członkiem Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, pełniąc w latach 1908–1921 funkcję sekretarza tego Towarzystwa. Od roku 1918 był członkiem Zarządu Banku Spółek Zrobotkowanych w Poznaniu, który stanowił centralę finansową spółdzielczych banków zrzeszających polskich rzemieślników, kupców i rolników w zaborze pruskim.

Po odzyskaniu niepodległości jeszcze bardziej zintensyfikował swoją działalność. W latach 1919 i 1921 uczestniczył w pertraktacjach związanych z Genewską Konwencją dotyczącą Górnego Śląska. Została ona pod-

pisana przez Polskę i Niemcy 15 maja 1922 roku. Dekretem Naczelnej Rady Ludowej (utworzono ją w 1916 roku w Poznaniu, początkowo działała tajnie, a od 11 listopada 1918 roku jawnie), powołano Go na komisarza Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu. Po wyborach przeprowadzonych w roku 1923 został jej prezesem. Pełnił tę funkcję do swojej śmierci w roku 1930. Położył duże zasługi dla rozbudowy gospodarki Wielkopolski i dla przekształcenia niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej w polską organizację gospodarczą. Włączył się w nurt prac związanych z organizacją pierwszej polskiej wystawy powszechnej (tzw. Pewuka), która odbyła się w Poznaniu w roku 1929. W latach 1926–1930 był członkiem Rady Głównej Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu i jej Komisji Rewizyjnej. Ponadto pełnił funkcję prezesa rad nadzorczych: Banku Wzajemnych Ubezpieczeń Vesta, Giełdy Pieniężnej, Browaru i Słodowni w Kobylepolu oraz firmy Hartwig-Kontorowicz.

Mimo nawału pracy udzielał się społecznie w związkach zawodowych i społecznych. Brał czynny udział w Związku Bankowców w Polsce, Oddział w Poznaniu. Założył Bratnią Pomoc Kupiecką. Wygłaszał odczyty na kursach prowadzonych przez organizacje kupieckie. Znalazł też czas na publikacje. Publikował artykuły w czasopismach gospodarczych oraz napisał pracę: *Stan i potrzeby przemysłu i handlu b. Dzielnicy Pruskiej* (Poznań 1924).

Szczególne zasługi położył dr Stanisław Pernaczyński w dziedzinie utworzenia w Poznaniu szkoły handlowej wyższego stopnia. Inicjatorem tego pomysłu był dr Stanisław Waschko, syndyk Izby Przemysłowo-Handlowej. Jako urzędujący prezes IPH gorąco poparł tę inicjatywę i czynnie włączył się do prac z tym związanych. Na tymczasową siedzibę przyszłej Uczelni przeznaczył budynek przy al. Karola Marcinkowskiego 3, dotychczas zajmowany przez Izbę. Dla swoich celów Izba nabyła nowy budynek przy ul. Adama Mickiewicza 30. Ofiarnie uczestniczył we wszystkich pracach organizacyjnych, a zwłaszcza w ustaleniu programu nauczania, w powołaniu zespołu pedagogicznego i w finansowaniu tego przedsięwzięcia. W celu czuwania nad działalnością i finansami WSH utworzono Kuratorium tej uczelni, był pierwszym jego prezesem, w czasie 1926–1930.

W uznaniu Jego ogromnych zasług został odznaczony Krzyżem Komandorskim Polonia Restituta. W pamięci pierwszych wychowanków Uczelni pozostał także jako przyjaciel i opiekun młodzieży.

Hanna Maciejewska